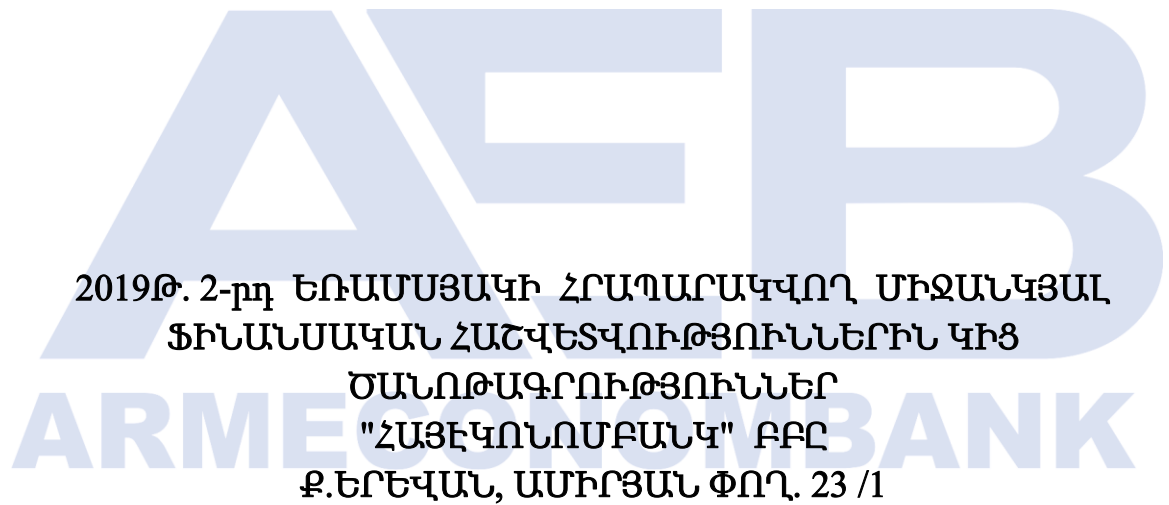

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

2019թ. 2-րդ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ
Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՄԻՐՅԱՆ ՓՈՂ. 23 /1

Ծանոթագրություն 1. "Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում"

Իրավական դաշտ.

"ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. "Հայպետարբանկ" ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 29 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 22 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ "ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ իր հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ և հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Կորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Արամ Մելիքյան

Լուիզա Պետրոսյան

Ռուբեն Հայրապետյան

Պեր Ֆիշեր

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն Ա. Խաչատրյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բադալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Զիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Մանրիկյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Փիլոսյան

Գլխավոր հաշվապահ՝ Մ. Պողոսյան

Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Ջհանգիրյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 30.06.2019թ. դրությամբ կազմում է 25,635,343 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 10,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով և 424,600 արտոնյալ բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 15,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Նշանակալից մասնակիցներ

Սուբիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	28.32%
Սուբիասյան Խաչատուր Ալբերտի	16.29%
Սուբիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.66%
Սուբիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	16.86%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հաստուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրակացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. "Հաշվապահական քաղաքականությունը"

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի

պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես "տոկոսային եկամուտ" և "տոկոսային ծախս" օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրկված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրկումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև

փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Քաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, անշարժ գույքի հարկի և փոխադրամիջոցների գույքահարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսգրքին համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

- ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.
- մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.
- հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական

արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտն ուժի մեջ է մտել 2018թ. հունվարի 1-ին և կիրառելի է այդ ամսաթվից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը՝ ճանաչելով անցման կուտակային ազդեցությունը հաշվետու տարվա սկզբի չբաշխված շահույթում և առանց համեմատական տեղեկատվությունը վերահաշվարկելու:

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն բոլոր պարտքային ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն համապատասխանում բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Բացառապես հիմնական գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին համապատասխանող պարտքային ֆինանսական ակտիվների համար սկզբնական ճանաչման ժամանակ դասակարգումն որոշվում է բիզնես մոդելի հիման վրա, որի համաձայն այդ գործիքները կառավարվում են .

- գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու նպատակով, չափվում են ամորտիզացված արժեքով,
- գործիքները, որոնք պահվում են պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը ստանալու և վաճառքի նպատակով, չափվում են իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով,
- այլ նպատակով պահվող գործիքները, ներառյալ առևտրային ֆինանսական ակտիվները, գնահատվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ բաժնային ֆինանսական ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որոշում է կայացվել, առանց հետագայում վերանայելու իրավունքի, դրանք դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող բաժնային գործիքներից ողջ իրացված և չիրացված շահույթն ու վնասը, բացառությամբ շահաբաժինների, ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, առանց շահույթում կամ վնասում հետագա վերադասակարգման:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են, որպես հետագայում

ամորտիզացված արժեքով չափվող՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող դասակարգված ֆինանսական պարտավորությունների:

Այն ակտիվները, որոնք մինչև ստանդարտի ընդունվելը չափվել են իրական արժեքով, ստանդարտի կիրառումից հետո շարունակվել են չափվել իրական արժեքով:

Պարտքային արժեթղթերը, որոնք 31.12.2017թ. դրությամբ դասակարգված են եղել որպես վաճառքի համար մատչելի, ՖՀՄՍ 9-ով կդասակարգվեն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող, քանի որ Բանկը ակնկալում է ոչ միայն այդ ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու համար, այլ նաև համեմատաբար հաճախակիորեն իրականացնել էական գումարով վաճառքներ:

Քանի որ վարկերը բավարարել են բացառապես մայր գումարի և տոկոսների վճարման չափանիշին, դրանք նոր ստանդարտի կիրառումից հետո կշարունակվեն չափվել ամորտիզացված արժեքով:

Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս.

Ֆինանսական ակտիվներից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, դրանց տոկոսագումարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, մինչև որ նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

8.1 Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, օպցիոնները: Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է ածանցյալ պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում, և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հողվածներում:

Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հողվածներում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարում կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված միջոցների հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են կիրառելով գծային մեթոդը համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

01.01.2019թ.-ից ուժի մեջ է մտնելու ՖՀՄՍ 16-ը, որում ներկայացվում է վարձակալական ձեռնարկումների և հաշվապահական մոտեցումների սահմանման համապարփակ մոդել՝

նախատեսված վարձակալի և վարձատուի համար : ՖՀՄՍ 16-ն ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի վարձակալության վերաբերյալ գործող ուղեցույցը, ներառյալ ՀՀՄՍ 17-ի Վարձակալություն և առնչվող մեկնաբանությունները :

ՖՀՄՍ 16-ում վարձակալությունը և ծառայության մատուցման պայմանագրերը տարբերակվում են՝ ելնելով նրանից, թե արդյոք սահմանված ակտիվը վերահսկվում է հաճախորդի կողմից: Գործառնական վարձակալության (արտահաշվեկշռային) և ֆինանսական վարձակալության (հաշվեկշռային) տարբերությունները վերացվում են վարձակալի հաշվապահական հաշվառման նպատակով, և այն փոխարինվում է այնպիսի մոդելով, որտեղ օգտագործման իրավունքով ակտիվը և համապատասխան պարտավորությունը պետք է ճանաչվեն վարձակալների կողմից՝ բոլոր վարձակալությունների համար, բացառության կարճաժամկետ վարձակալությունը և ցածրարժեք ակտիվների վարձակալությունը:

Օգտագործման իրավունքով ակտիվը սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակային մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, որոնք ճշգրտվում են վարձակալության պարտավորությունների ցանկացած վերագնահատման համար: Վարձակալության պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այդ ամսաթվին չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեքով: Ըստ այդմ, վարձակալության պարտավորությունը ճշգրտվում է ըստ տոկոսային և վարձակալական վճարների, ինչպես նաև վարձակալության փոփոխությունների ազդեցության, ի թիվս մնացածի: Ավելին, դրամական հոսքերի դասակարգման վրա նույնպես ազդեցություն կլինի, քանի որ գործառնական վարձակալության վճարներն ըստ ՀՀՄՍ 17 ստանդարտի, ներկայացվում են որպես գործառնական դրամական հոսքեր, մինչդեռ, ըստ ՖՀՄՍ 16-ի մոդելի, վարձակալական վճարները կառանձնացվեն մայր գումարի և տոկոսային բաժնի, որը կներկայացվի համապատասխանաբար որպես ֆինանսավորման և գործառնական դրամական հոսքեր:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն և Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԻՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման" կանոնակարգով:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՍ-ների:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝

Վարկային պորտֆելի պահուստի ձևավորումը ենթադրում է վարկային ռիսկի գնահատում՝ վարկային պորտֆելի ենթապորտֆելների ժամանակային շարքերի վարքագծի և դրանց վրա ազդող մակրոտնտեսական գործոնների հիման վրա: Գնահատականների տրման համար կիրառվում է "staging" (վարկերի դասակարգումը ըստ ժամկետանց օրերի):

Յուրաքանչյուր ենթապորտֆելի պահուստի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով՝

$$\text{ՊԱՀՈՒՍ} = \text{ՄՆԱՑՈՐԴ} * \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

որտեղ՝

ՄՆԱՑՈՐԴ - տվյալ վարկային ենթապորտֆելի մնացորդային գումարը,

EAD – (exposure-at-default) գործակից, որի միջոցով ճշգրտվում է ենթապորտֆելի մնացորդային արժեքը,

PD – (probability of default) հավանականություն, թե տվյալ ենթապորտֆելի որ մասն է հակված դեֆոլտի, որտեղ դեֆոլտը համարժեք է 90+ օր ժամկետանց օրերին,

LGD – (loss-given-default) վնասի բերված արժեք՝ ըստ էֆֆեկտիվ տոկոսադրույքի, երբ վարկը դառնում է դեֆոլտ:

Հաշվարկվում են EAD30 և EAD90 գործակիցներ համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար՝ ըստ առանձնացված ենթապորտֆելների:

Վարկերի պահուստի գնահատականի հաշվարկման համար առանձնացվում են PD12Month և PDLifetime համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար:

Պետական պարտատոմսերի պորտֆելի պահուստի ձևավորումը կատարվում է հաշվի առնելով Moody's վարկանշային գործակալության կողմից Հայաստանին տրված PD և LGD գործակիցները:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ 38-ի "Ոչ նյութական ակտիվ" ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ֆՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ՖՀՄՍ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն

ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՍ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի մաշվածության ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՍ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի մաշվածության ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ՖՀՄՍ-ով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ժամանակաշրջանը և մաշվածության հաշվարկման մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՍ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՍ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները,

որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի և ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: 2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը սահմանում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետները՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տարեկան տոկոսադրու յթ (%)
Շենքեր, շինություններ	50	2
Համակարգիչներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկումատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ	3	33.3

Ցանցային սարքեր

5

20

Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ
հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական
ակտիվներ

մինչև տվյալ
տարվա ավարտը

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել

20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով:

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է "Հարկային օրենսգրքի" համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և

ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՄ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: Վարձակալված շենքերի վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝

- արագամաշ առարկաները,
- ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները,
- նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքի որոշման ժամանակ Բանկը ընդունում և կիրառում է "Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք" ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը: ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը ենթադրում է, որ պաշարների միավորները, որոնք գնվել են առաջինը, ելքագրվում են առաջինը և, հետևաբար միավորները, որոնք մնում են պաշարներում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, վերջին գնվածներն են: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաձյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաձյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաձյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր գրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաձյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՍ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված "Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ"-ի համաձայն:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հոդվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխություններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անիրագործելի է:

ARMECONOMBANK

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
30 Հունիս 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ. դրամ

	Անվանում	Ծանոթագրություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	35,044,724	38,158,045
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		98,566	116,058
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	12,420,669	13,175,950
1.4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	14.1	5,521,355	3,882,703
1.5	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15		17,468
1.5.1	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		471,969	
1.6	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	147,845,979	133,629,775
1.7	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	3,665,436	2,298,018
1.7.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	19,393,485	17,454,208
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		719,349	802,163
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	10,675,025	10,330,854
1.10.1	Ոչ նյութական ակտիվներ	20	495,841	506,593
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,041,971	1,325,562
	Ընդամենը ակտիվներ		237,394,369	221,697,397
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	31,901,800	34,085,791
2.2	Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	22.1	31,820,198	24,059,690
2.3	ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավորությունից ստացված վարկեր	22.2	6,290,725	6,055,317
2.4	Հետգնման պայմանագրեր	22.3	22,274,376	20,519,048
2.5	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	100,455,842	95,828,768
2.6	Ստորադաս փոխառություն	23.1		3,382,149
2.7	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		144,496	273,836
2.8	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	4,310,763	2,060,960
2.9	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25	13,017	
2.10	Վճարվելիք գումարներ	26	685,453	280,380
2.11	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	808,985	849,982
2.12	Պահուստներ	30	59,554	61,891
2.13	Այլ պարտավորություններ	27	1,239,601	1,226,268
	Ընդամենը պարտավորություններ		200,004,810	188,684,080
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	25,635,343	22,266,343
3.2	Էմիսիոն եկամուտ			
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		3,105,000	3,000,000
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		4,670,806	4,556,554
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		3,978,410	3,190,420
	Ընդամենը կապիտալ		37,389,559	33,013,317
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		237,394,369	221,697,397

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ
Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2019 թ. հունիսի 12

Ա. Խաչատրյան
Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական արդյունքների մասին
"30" Հունիս 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	5,107,490	9,876,575	4,109,567	8,041,966
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(2,623,484)	(5,132,029)	(2,226,657)	(4,386,135)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		2,484,006	4,744,547	1,882,909	3,655,832
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	599,163	1,128,094	741,687	1,407,714
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(154,171)	(275,612)	(118,923)	(246,458)
Մտացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		444,992	852,482	622,763	1,161,255
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	537,802	1,005,340	441,694	754,001
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	57,239	113,405	59,818	128,432
Գործառնական եկամուտներ		3,524,039	6,715,773	3,007,185	5,699,520
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	100,361	(93,451)	(25,670)	(98,765)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,810,320)	(3,548,268)	(1,672,331)	(3,250,432)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(648,266)	(1,225,469)	(626,030)	(1,178,291)
Գործառնական շահույթ		1,165,814	1,848,585	683,153	1,172,032
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումը		1,165,814	1,848,585	683,153	1,172,032
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(285,924)	(421,747)	(167,151)	(218,417)
Ժամանակաշրջանի շահույթ		879,890	1,426,838	516,003	953,614

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2019 թ. հուլիսի 12

Սիջանկյալ հաշվետվություն
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
"30" Հունիս 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք					
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		23,631	(305,479)	(399,274)	(81,735)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում հարկումից հետո		764	40,578	5,903	5,903
Ոչ ընթացիկ ակտիվների գծով օգուտներ հարկումից հետո			394,415	3,787	(15,149)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումների գծով շահութահարկ		(4,726)	61,096	79,855	16,347
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		19,669	190,610	(309,729)	(74,634)
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		899,559	1,617,448	206,273	878,980

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2019 թ. հունիսի 12

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
"30" Հունիս 2019թ.

"ՀԱՅԻԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող.23 /1

Հազ. դրամ

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ		Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումարը							
Հոդվածներ	1	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)	13,708,744	13,708,744	33,438	6,000,000	1,531,277	3,157,776	4,597,371	29,028,606	29,028,606
ՖՀՄՄ-ի փոփոխության արդյունքում առաջացած պահուստների գումար					208,675		(32,151)	176,524	176,524
Վերահաշվարկված մնացորդը	13,708,744	13,708,744	33,438	6,000,000	1,739,952	3,157,776	4,565,220	29,205,130	29,205,130
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,000,000	3,000,000						3,000,000	3,000,000
Կապիտալի ավելացում ԲՏԱ բանկի միացման արդյունքում									
Համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(59,485)	(15,149)	953,614	878,980	878,980
Շահութաբաժիններ		-	-	-			(277,880)	(277,880)	(277,880)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	(44,230)	44,230	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում						(44,230)	44,230	-	-
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2019թ. (չստուգված)	16,708,744	16,708,744	33,438	6,000,000	1,680,467	3,098,397	5,285,184	32,806,230	32,806,230
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)									
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2019թ. (ստուգված)	22,266,343	22,266,343		3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317
ՖՀՄՄ-ի փոփոխության արդյունքում առաջացած պահուստների գումար	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Վերահաշվարկված մնացորդը	22,266,343	22,266,343	-	3,000,000	1,501,220	3,055,334	3,190,420	33,013,317	33,013,317
Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի	3,369,000	3,369,000	-	-	-	-	-	3,369,000	3,369,000
Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	3,369,000	3,369,000						3,369,000	3,369,000
Համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(203,803)	394,415	1,426,836	1,617,448	1,617,448
Շահութաբաժիններ		-	-	-	-	-	(610,206)	(610,206)	(610,206)
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝	-	-	-	105,000	-	(76,360)	(28,640)	-	-
Մասնատուներ գլխավոր պահուստին				105,000			(105,000)		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում						(76,360)	76,360		
Մնացորդ միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.06.2019թ. (չստուգված)	25,635,343	25,635,343	-	3,105,000	1,297,417	3,373,389	3,978,410	37,389,559	37,389,559

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ.Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2019 թ. հունիսի 12

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
30 հունիս 2019թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		1,426,838	953,614
<i>ՇզՂՄ-ումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		421,747	218,417
Տոկոսակիր ակտիվների արժեզրկումից վնաս		93,451	98,765
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		398,044	351,717
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/(վնաս)		(11,888)	3,157
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ		35,830	(34,073)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		(317,533)	(320,834)
Այլ եկամուտ		(16,933)	(395,750)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական ներհոսք՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		2,029,556	875,014
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպություններից		866,499	588,970
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		(1,632,196)	4,297,513
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(13,375,919)	(20,394,965)
Հետգնման պայմանագրեր		(1,939,277)	201,452
Այլ ակտիվներ		487,033	732,227
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(2,318,545)	5,218,673
Հետգնման պայմանագրեր		1,751,638	(2,663,079)
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		3,975,539	(1,734,210)
Այլ պարտավորություններ		26,813	28,010
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ՝ նախքան հարկումը		(10,128,858)	(12,850,395)
Վճարված շահութահարկ		(622,190)	(561,848)
Գործառնական գործունեությունում օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ		(10,751,048)	(13,412,243)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր նվազում (ավելացում)		(805,502)	360,550
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների նվազում (ավելացում)		(470,537)	49,957
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(558,298)	(1,073,194)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		66,197	121,105
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(49,709)	(49,679)
Ներդրումային գործունեությունում (օգտագործված) / (գործունեությունից ստացված) զուտ դրամական միջոցներ		(1,817,848)	(591,261)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում		235,408	408,835
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր/մարում		7,434,117	5,658,371
Ստորադաս փոխառությունից (մարումներ)/ մուտքեր		(3,367,904)	(3,046,696)
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		2,198,017	400,052
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում		3,369,000	3,000,000
Վճարված շահաբաժիններ		(225,205)	(3,544)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		9,643,433	6,417,017
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(210,918)	(128,890)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		(3,136,381)	(7,715,378)
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեսկզբի դրությամբ	13_2	38,194,407	35,824,831
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	13_2	35,058,026	28,109,453

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Ծանոթագրություն 3. "Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ"

Հազ. դրամ				
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	171,153	297,347	119,578	232,848
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդների և տրված վաճառքի և փոխադրություններից	4,294,343	8,356,915	3,330,476	6,493,454
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	543,575	1,038,632	568,040	1,151,341
Տոկոսային եկամուտ "Ռեալո" պարմամթերից	89,157	165,701	84,079	151,616
Այլ տոկոսային եկամուտ	9,262	17,980	7,394	12,707
Ընդամենը	5,107,490	9,876,575	4,109,567	8,041,966
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր				
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	1,168,654	2,269,111	796,364	1,555,727
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,076,747	2,107,388	987,504	1,918,022
Տոկոսային ծախսեր "Ռեալո" պարմամթերից	324,521	576,022	247,532	491,928
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխադրությունների դիմաց	-	84,558	173,784	365,742
Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց	53,563	90,841	18,522	35,354
Այլ տոկոսային ծախսեր	-	4,109	2,951	19,362
Ընդամենը	2,623,485	5,132,029	2,226,657	4,386,135
Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	2,484,005	4,744,546	1,882,910	3,655,831

Ծանոթագրություն 4. "Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր"

Հազ. դրամ				
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Շրջանառության գործարանություններից	45,249	103,106	51,138	90,383
Հաշվարկային ծառայություններից	435,611	823,891	322,174	625,614
Երաշխիքներից, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով գործարանություններից, հավատարմագրային կառավարման գործարանություններից	24,217	44,267	38,241	78,140
Արտադրություն և արժեթղթերով գործարանություններից	945	1,020	207	592
Վճարային քարտերի սպասարկումից	35,141	62,479	30,342	53,641
Այլ կոմիսիոն վճարներ	58,000	93,331	299,585	559,344
Ընդամենը	599,163	1,128,084	741,687	1,407,714
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր				
Թրջակազան և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	1,223	2,530	920	2,116
Վճարային քարտերով գործարանությունների գծով վճարներ	67,440	127,674	45,219	87,632
Երաշխիքների, հոմարագրերով, ակրեդիտիվներով գործարանությունների, հավատարմագրային կառավարման գործարանությունների գծով վճարներ	6,671	13,364	19,610	52,309
Արտադրություն և արժեթղթերով գործարանություններից	12,945	20,430	11,492	22,545
Այլ կոմիսիոն վճարներ	65,891	111,614	41,682	81,856
Ընդամենը	154,170	275,612	118,923	246,458
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	444,993	852,482	622,764	1,161,255

Ծանոթագրություն 5. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ				
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	128,647	222,816	40,061	64,255
բաժնետոմսերից	-	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-	-
-աձանցաններից	128,647	222,816	40,061	64,255
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(274,104)	7,839	171,216	(36,923)
Ընդամենը	(145,457)	230,655	211,277	27,332
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	233,937	379,317	249,787	363,722
պարտքային արժեթղթերից	233,937	379,317	249,787	363,722
աձանցաններից	-	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից	(52,055)	(61,784)	(36,497)	(42,887)

Շնորհանք	181,882	317,533	213,290	320,835
Առատությունների գործառնություններ				
Առատությունների արք ու մատուցվող ստացված գույք էկամուտ	255,750	481,617	193,142	369,664
Առատությունների վերականգնումից ստացված գույք էկամուտ	238,591	(35,827)	(169,144)	34,073
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշարձանների արք ու մատուցվող ստացված գույք էկամուտ	1,129	2,268	411	9,911
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշարձանների վերականգնումից ստացված գույք էկամուտ	5,909	9,094	(7,282)	(7,814)
Շնորհանք	501,379	457,152	17,127	405,834
Գույք էկամուտ անտրապին գործառնություններ	537,804	1,005,340	441,694	754,001

Օանթագրություն 6. "Այլ գործառնական էկամուտ"

	Հազ. դրամ			
Այլ գործառնական էկամուտ	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Էկամուտներ ստացված տուժերից և տուգանքներից	37,451	78,181	46,153	96,692
Ֆանտոմիզից ստացված էկամուտներ				
Հիմնական միջոցների և ոչ կրթական ակտիվների օտարումից ստացված գույք էկամուտներ	6,961	11,888	3,653	(3,157)
Հիմնական միջոցների և ոչ կրթական ակտիվների վերականգնումից և արժեզրկման հակադարձումից գույք էկամուտներ				
Այլ էկամուտներ*	12,827	23,336	10,012	34,897
Շնորհանք	57,239	113,405	59,818	128,432

Այլ էկամուտներ* տրվում արտացոլված են բաղվածքների, չեկային և վանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարբերույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ էկամուտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Օանթագրություն 7. "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված գույք մասհանումներ"

	Հազ. դրամ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ(Օանթագրություն 13)	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Ակտիվական մնացորդ	13,414	7,729	4,306	-
Պահուստին կատարված գույք մասհանումներ	(111)	5,574	(1,421)	2,885
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	13,303	13,303	2,885	2,885
Բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների կկատարված պահանջների գծով (Օանթագրություն 14)	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Ակտիվական մնացորդ	13,414	157,780	2,782	
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				5,758
Պահուստին կատարված գույք մասհանումներ	141,744	(2,622)	2,716	(260)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	155,158	155,158	5,498	5,498
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառությունների գծով (Օանթագրություն 16)	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Ակտիվական մնացորդ	2,031,019	1,508,428	1,383,637	1,605,120
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				228,176
Պահուստին կատարված գույք մասհանումներ	(496,906)	36,701	111,971	175,480
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	52,082	107,517	58,377	136,052
Պահուստի օգտագործում	(77,972)	(144,423)	(63,241)	(654,084)
Վերջնական մնացորդ	1,508,223	1,508,223	1,490,744	1,490,744
Իրական արժեքով՝ այլ հաճախարհի ֆինանսական արդյունքի միջոցով չարժեքավոր ֆինանսական ակտիվներ(Օանթագրություն 17)	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Ակտիվական մնացորդ	42,257	227,486	223,432	-
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				213,366
Պահուստին կատարված գույք մասհանումներ	235,986	50,757	(8,854)	1,212
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ				
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	278,243	278,243	214,578	214,578
Այլ ակտիվների գծով (Օանթագրություն 21)	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Ակտիվական մնացորդ	13,217	9,468	16,611	15,800
Պահուստին կատարված գույք մասհանումներ	1,629	5,378	(5,103)	(4,723)
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	1,427	1,427	276	881
Պահուստի օգտագործում	(78)	(78)	(22)	(196)
Վերջնական մնացորդ	16,195	16,195	11,762	11,762

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով (Օտնոթագրություն 30)	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Սկզբնական մնացորդ	42,257	61,891	101,221	-
IFRS 9-ի ազդեցությունը պահուստների վրա				103,411
Պահուստին կատարված գուտ մասհանումներ	17,297	(2,337)	(73,639)	(75,829)
Պահուստի օգտագործում				
Վերջնական մնացորդ	59,554	59,554	27,582	27,582
Ընդամենը գուտ մասհանումներ պահուստներին	(100,361)	93,451	25,670	98,765

Օտնոթագրություն 8. "Ընդհանուր վարչական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Օձաներ հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	1,147,615	2,220,481	948,746	1,868,354
Օձաներ սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով				
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	75	623	1,465	4,341
Գործուղման ծախսեր	11,858	18,125	22,633	29,071
Գործարևական վարձակալության գծով ծախսեր	160,989	321,065	159,128	319,603
Այլախոյվագրության ծախսեր	35,879	68,130	32,687	64,559
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	52,101	151,501	139,601	252,060
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	167,382	337,490	167,203	344,501
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	12,275	22,700	9,984	26,481
Կապի և հարցազրույցային միջոցների գծով ծախսեր	27,265	53,947	23,413	48,103
Տրանսպորտային ծախսեր	37,899	71,750	39,372	74,678
Օձաներ հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	97,142	171,173	66,451	127,391
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	39,769	66,099	43,511	65,296
Այլ վարչական ծախսեր	20,071	45,184	18,137	25,994
Ընդամենը	1,810,320	3,548,268	1,672,331	3,250,432

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	823	817	793	788
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	417	413	382	376

Օտնոթագրություն 9. "Այլ գործառնական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Վճարված տուգանքներ և տույժեր			141	141
Ինկասսոցիայի համար կատարված վճարումներ	86,754	173,004	86,250	172,500
Գովազդային և ներկայագրուցական ծախսեր	162,862	329,211	211,064	371,503
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նույնական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	206,324	398,044	177,158	351,718
Կորուստներ ակտիվների ամորտիզացիայից	-	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	68,185	114,596	57,561	105,875
Այլ ծախսեր	124,141	210,614	93,856	176,554
Ընդամենը	648,266	1,225,469	628,030	1,178,291

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում արտացոլված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Օտնոթագրություն 10. "Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից գուտ շահույթ/վնաս"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 11. "Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)"

Հազ. դրամ				
Շահութահարկի գծով ծախս	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Շնորհակալության գծով ծախս	249,704	450,373	177,500	282,128
Տվյալ ժամանակաշրջանում ձևաչափով նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացակարգի հարկի ճշգրտումները	35,100	42,477	-	(20,410)
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	1,120	(71,103)	(10,350)	(43,301)
Ընդամենը	285,924	421,747	167,150	218,417

	01.04.2019 30.06.2019	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.2019 30.06.2019	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.04.2018 30.06.2018	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.2018 30.06.2018	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթ միմե-ս հատում	1,165,814		1,848,585		683,153		1,172,032	
Շահութահարկ դրույթաչափով	233,163	20.00	369,717	20.00	136,631	20.00	234,406	20.00
Չհասնող համարումներ	-	-	-	-	-	-	(2,736)	(0.23)
Չվավերացրած ծախսեր	66,279	5.69	5,987	0.32	(650)	(0.10)	19,746	1.68
Բազմաանվան(ողական) փոխադրումների տարբերություն	(47,718)	(4.09)	7,166	0.39	33,830	4.95	(6,814)	(0.58)
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	35,100	3.01	42,477	2.30	-	-	(20,410)	(1.74)
Այլ արտոնություններ	(900)	(0.08)	(3,600)	(0.19)	(2,660)	(0.39)	(5,775)	(0.49)
Շահութահարկի գծով ծախս	285,924	24.53	421,747	22.81	167,151	24.47	218,417	18.64

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

Հազ. դրամ				
	Մնացորդ կախող ծամանակա- շրջանի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ձևաչափով	Մեֆական կապիտալով ձևաչափով	Մնացորդ հաշվետու ծամանակաշրջան ի դրությամբ
Հետաձգված հարկային անտիցիպետներ, առ թվում՝	285,256	27,604	-	312,860
Հիմնական միջոցների գծով				-
Հաշվետված ծախսեր և այլ արտավարություններ	146,060	34,861		180,921
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով	131,906	(2,627)		129,279
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,290	(4,630)		2,660
Արժեթղթերի պահուստ				-
Հետաձգված հարկային արտավարություններ, առ թվում՝	(1,135,238)	43,499	(30,106)	(1,121,845)
Ներդրումային արժեթղթեր	(329,809)		61,096	(268,713)
Հիմնական միջոցներ	(757,410)	14,841	(91,202)	(833,771)
Հիմնական միջոցների գծով				-
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների պահուստի գծով				
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		(508)		(508)
Պամանական արտավարություններ	(30,621)	14,252		(16,369)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(17,398)	14,914		(2,484)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(849,982)	71,103	(30,106)	(808,985)

Ծանոթագրություն 12. "Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ"

Հազ. դրամ				
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	01/04/2019-30/06/2019	01/01/2019-30/06/2019	01/04/2018-30/06/2018	01/01/2018-30/06/2018
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո	879,890	1,426,838	516,003	953,614
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահարժեքներ արտույալ բաժնետոմսերի գծով	222,304	332,327	222,304	222,304
Մովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)	657,586	1,094,511	293,699	731,310
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,852,533	1,852,533	1,852,533	1,852,533
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.35	0.59	0.16	0.39

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի և այլ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

Ծանոթագրություն 13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30/06/2019	31/12/2018
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	10,770,736	9,304,956
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	22,923,940	24,178,654
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		2,000,000
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	108,318	35,701
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	1,254,887	2,674,110
Հաշվեգրված տոկոսներ	145	986
Պահուստներ/IFRS/	(13,302)	(36,362)
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	35,044,724	38,158,045

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցներ:

Ծանոթագրություն 14. "Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30/06/2019	31/12/2018
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում	789,500	1,786,500
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	789,500	1,786,500
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ	2,001,931	3,434,625
Այլ	214,823	303,698
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Այլ		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		1,935,000
Այլ	167,829	92,870
Հաշվեգրված տոկոսներ	1,013	2,185
Ընդամենը	2,385,596	5,768,378
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(29,194)	(336)
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,145,902	7,554,542

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	30/06/2019	31/12/2018
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	8,619,528	5,278,666
Այլ	406,192	
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	358,103	1,098,516
Հաշվեգրված տոկոսներ	23,027	16,660
Ընդամենը	9,406,850	6,393,842
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(132,083)	(12,031)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,274,767	6,381,811
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	12,420,669	13,936,353

**30.06.2019թ. և 31.12.2018թ. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են "Visa international" կազմակերպությունում ներդրված 114.086 ԱՄՆ դոլար (30.06.2019թ.-ին 54.432 հազ.ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ.-ին 54.522 հազ.դրամ), "Արմենիան Քարդ" ՓԲԸ-ում ներդրված 162.314 ԱՄՆ դոլար (30.06.2019թ.-ին 77.442 հազ. ՀՀ դրամ, 31.12.2018թ.-ին 77.948 հազ.դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարներ:՝

** Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնացված միջոցները:

Ծանոթագրություն 14.1 Հակադարձ հետզման պայմանագրեր

Հակադարձ հետզման պայմանագրեր	30/06/2019	31/12/2018
Հակադարձ հետզման պայմանագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	5,521,355	3,882,703
Ընդամենը	5,521,355	3,882,703

Ծանոթագրություն 15. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	30/06/2019	31/12/2018
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆորվարդ		
Սվոպ		17,468
Ընդամենը	-	17,468

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

Հազ. դրամ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	30/06/2019	31/12/2018
Վարկեր, այդ թվում՝	130,046,821	119,733,641
Հիփոթեքային	11,109,959	9,135,362
Վարկաինքն քարտեր	18,645,326	14,809,006
Ֆակտորինգ		
Հետ գնման պայմանագրերով		
Լաշված հոդվածների գծով հաշվառված տոկոսներ	662,055	595,556
Ընդամենը վարկեր	149,354,202	135,138,203
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր նորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,508,223)	(1,508,428)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	147,845,979	133,629,775

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերածությունն ըստ հաճախորդների	30/06/2019	31/12/2018
Պետական ձեռնարկություններ	64,500	121,744
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	61,053,754	58,533,589
խոշոր ձեռնարկություններ	26,248,460	24,995,713
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	34,805,294	33,537,876
այդ թվում բիզնես քարտեր	162,819	89,972
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	75,613,867	66,898,016
սպառողական վարկեր	44,301,813	40,191,917
հիփոթեքային վարկեր	11,109,959	9,135,362
վաճակառու քարտեր	18,462,383	14,689,881
Անհատ ձեռնարկատերեր	11,960,026	8,983,316
Հաշվառված տոկոսներ	662,055	601,538
Ընդամենը վարկեր	149,354,202	135,138,203
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(1,508,223)	(1,508,428)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	147,845,979	133,629,775

Հազ. դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկատուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց գծով /առանց հաշվի առնելու պահուստը/	30/06/2019	31/12/2018
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	35,105,147	41,196,154
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	5,264,400	17,023,207
Ընդամենը	40,369,547	58,219,361
Վարկային ներդրումներ	149,354,202	135,138,203
Տեսակարար և չիջ վարկային պորտֆելում	27.03%	43.08%
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալ	33,904,531	32,270,581
Տրված վարկի հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ	119.07%	180.41%
Ընդամենը	40,369,547	58,219,361

30/06/2019		
Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Ձարգագման Բանկ	508,465	16
ADB/TFP/RCA/Ասիական Ձարգագման Բանկ	27,791	3
ADB/WESSD/Ասիական Ձարգագման Բանկ	668,662	27
BlueOrchard/MSE/Բլյու Օրչարդ	1,373,779	43
DEG/SME/Ղեզ	4,332,168	156
EBRD/TFP/IBA Վերակառուցման և Ձարգագման Եվրոպական Բանկ	574,836	1
EBRD/WIB/Վերակառուցման և Ձարգագման Եվրոպական Բանկ	3,128,576	201
FINSCA/MSE/Ֆիննտիկ ես Սի էյ	158,016	14
GAF/ KfW /ENERGY	54,048	11
FMO/MSME/Retail/	1,432,994	11
GAF/KfW/SME	6,452,511	760
GAF/KfW/MSME/ENERGY	330,989	35
GLS AI MFF/ME/ԶԻԷԷՍ OLԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՍՈՆԸԱՍ -	126,293	107
INCOFINCVBA/MSE/ ԻՆՎՈՖԻՆ	3,005,301	87
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅԶԻԶ ԲՈՆԴՉ ԷՍ ԷՅ	3,576	1
SICAV-SIF/ME1/Սիմբիոտիկա-Գլոբլ ֆայնեյրլի Ինջլյուժմ ֆանդ	450,590	126
EIB/APEX	189,443	3
SICAV-SIF/ME2/Սիմբիոտիկա-ԷսԻԲի IV Մալկրոֆայնրն ֆանդ	2,121	1
Ընդամենը	22,820,159	1,603

31/12/2018		
Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ADB/TFP/IBA/Ասիական Ձարգագման Բանկ	432,689	11
ADB/TFP/RCA/Ասիական Ձարգագման Բանկ	129,575	7
BlueOrchard/MSE/Բլյու Օրչարդ	1,585,808	55
DEG/SME/Ղեզ	5,386,802	184
EBRD/WIB/Վերակառուցման և Ձարգագման Եվրոպական Բանկ	1,033,603	94
FINSCA/MSE/Ֆիննտիկ ես Սի էյ	232,079	17
GAF/ KfW /ENERGY	70,757	11
GAF/KfW/SME	6,044,003	648
GAF/KfW/MSME/ENERGY	447,132	38
GLS AI MFF/ME/ԶԻԷԷՍ OLԹԸՐՆԸԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՍՈՆԸԱՍ -	141,034	121
INCOFINCVBA/MSE/ ԻՆՎՈՖԻՆ	1,004,188	16
MSMEBondsSA/MSME/ՄԻԿՐՈ, ՓՈՔՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅԶԻԶ ԲՈՆԴՉ ԷՍ	647,454	23
SICAV-SIF/ME1/Սիմբիոտիկա-Գլոբլ ֆայնեյրլի Ինջլյուժմ ֆանդ	525,550	141
SICAV-SIF/ME2/Սիմբիոտիկա-ԷսԻԲի IV Մալկրոֆայնրն ֆանդ	2,516	1
Ընդամենը	17,683,190	1,367

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրված ամբողջագրված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների բացվածք ըստ վարկավորման ոլորտների(առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորստների գծով պահուստները)	30/06/2019	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2018	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	11,331,689	7.59	19,388,879	14.35
Գյուղատնտեսություն	1,662,127	1.11	1,132,017	0.84
Շինարարություն	8,505,271	5.69	7,738,895	5.73
Տրանսպորտ և կապ	654,405	0.44	503,186	0.37
Առևտուր	33,479,150	22.42	24,625,736	18.22
Սպառողական	63,646,561	42.61	56,919,932	42.12
Հիփոթեքային վարկեր	11,157,875	7.47	9,175,875	6.79
Սպասարկման ոլորտ	11,034,123	7.39	10,556,635	7.81
Այլ	7,883,001	5.28	5,097,048	3.77
Ընդամենը	149,354,202	100	135,138,203	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30/06/2019	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2018	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	147,099,078	99.49	132,918,791	99
ԲաաՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ	53,119	0.04	77,242	-
Բուսայիա	53,119		77,242	-
ԲԲԲ-ԲաաՅ/ից գածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների	31,727	0.02	32,204	0.02
Ռուսաստան	31,727		32,204	0.03
Հաշվեղրված տոկոսներ	662,055	0.45	601,538	0.74
Ընդամենը	147,845,979	100	133,629,775	100

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի /IFRS 9/	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	61,342,014	730,334			
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	87,690,994	581,005	165,064	56,942	156,130	139,942
Ընդամենը	149,033,008	1,311,339	165,064	56,942	156,130	139,942

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի, փոխառությունների և արժեզրկման պահուստների բացվածք ըստ ռեզրեսիոն մոդելի ճյուղերի	Փուլ 1 /Չարժեզրկված և մինչև 30օր ժամկետանց/		Փուլ 2 /31-90օր ժամկետանց/		Փուլ 3 /90 օրից ավել ժամկետանց/	
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ
	Կորպորատիվ վարկեր	58,929,052	877,748			
Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռներեցներին տրված վարկեր	75,924,992.00	475,326.00	112,491.00	27,822	171,669.00	127,532.00
Ընդամենը	134,854,044.00	1,353,074.00	112,491.00	27,822.00	171,669.00	127,532.00

Մանրագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող փոխառություններ"

30.06.2019

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց	63,148,994	386,953	62,762,041	0.61%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր	184,158	1,074	183,084	0.58%
- 31-ից 60 օր	116,932	40,935	75,997	35.01%
- 61-ից 90 օր	40,339	14,122	26,217	35.01%
- 91-ից 180 օր	107,777	96,601	11,176	89.63%
- 180 օրից ավել	48354	43,340	5,014	89.63%
Ընդամենը	63,646,554	583,025	63,063,529	0.92%
Աճուսույր				
Ոչ ժամկետանց	33,474,467	464,369	33,010,098	1.39%
Ժամկետանց			0	
- 1-ից 30 օր	2,400	34	2,366	1.42%
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր	2,282	856	1,426	37.51%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	33,479,149	465,259	33,013,890	1.39%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց	11,331,689	92,684	11,239,005	0.82%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Ընդամենը	11,331,689	92,684	11,239,005	0.82%
Երեսօրային				
Ոչ ժամկետանց	8,505,271	69,172	8,436,099	0.81%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	8,505,271	69,172	8,436,099	0.81%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց	11,141,763	31,495	11,110,268	0.28%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր	11,707	31		
- 31-ից 60 օր	4,404	616	3,788	13.99%
- 61-ից 90 օր			0	#DIV/0!
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Ընդամենը	11,157,874	32,142	11,114,056	0.29%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց	1,659,916	4,881	1,655,035	0.29%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր	2208	2	2206	0.09%
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
Ընդամենը	1,662,124	4,883	1,657,241	0.29%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց	19,570,433	260,643	19,309,790	1.33%
Ժամկետանց				
- 1-ից 30 օր			0	#DIV/0!
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր	1,107	415	692	
- 91-ից 180 օր			0	#DIV/0!
- 180 օրից ավել			0	#DIV/0!
Ընդամենը	19,571,540	261,058	19,310,482	1.33%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	149,354,201	1,508,223	147,834,302	1.01%

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գնով աստիճան	Ջուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման աստիճան
Սպառողական				
Ընդամենը	56,461,435	206,700	56,254,735	0.37%
Ժամկետանց`				
- 1-ից 30 օր	184,955	631	184,324	0.34%
- 31-ից 60 օր	56,659	15,175	41,484	26.78%
- 61-ից 90 օր	46,812	10,574	36,238	22.59%
- 91-ից 180 օր	98,047	76,052	21,995	77.57%
- 180 օրից ավել	72024	50,451	21,573	70.05%
Շրջանակ	56,919,932	359,583	56,560,349	0.63%
Առևտուր				
Ընդամենը	24,007,172	708,464	23,298,708	2.95%
Ժամկետանց`			0	
- 1-ից 30 օր	3,319	101	3,218	3.04%
- 31-ից 60 օր			0	
- 61-ից 90 օր	256	131	125	51.17%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Շրջանակ	24,010,747	708,696	23,302,051	2.95%
Արտադրություն				
Ընդամենը	19,388,879	369,185	19,019,694	1.90%
Ժամկետանց`				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել			0	
Շրջանակ	19,388,879	369,185	19,019,694	1.90%
Երեսարարություն				
Ընդամենը	7,738,895	703	7,738,192	0.01%
Ժամկետանց`				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Շրջանակ	7,738,895	703	7,738,192	0.01%
Հիփոթեքային				
Ընդամենը	9,167,111	39,629	9,127,482	0.43%
Ժամկետանց`				
- 1-ից 30 օր				
- 31-ից 60 օր	6,804	1,508	5,296	22.16%
- 61-ից 90 օր	1960	434	1526	22.14%
- 91-ից 180 օր				
- 180 օրից ավել				
Շրջանակ	9,175,875	41,571	9,134,304	0.45%
Գյուղատնտեսություն				
Ընդամենը	1,131,363	1,159	1,130,204	0.10%
Ժամկետանց`				
- 1-ից 30 օր	654	0.67	653.33	0.10%
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր				
- 91-ից 180 օր				
Շրջանակ	1,132,017	1,160	1,130,857	0.10%
Այլ ոլորտներ				
Ընդամենը	16,769,604	26,501	16,743,103	0.16%
Ժամկետանց`				
- 1-ից 30 օր	657	1	656	0.10%
- 31-ից 60 օր				
- 61-ից 90 օր			0	
- 91-ից 180 օր	237	68	169	28.69%
- 180 օրից ավել	1,360	961	399	70.66%
Շրջանակ	16,771,858	27,531	16,744,327	0.16%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	135,138,203	1,508,428	133,629,775	1.12%

Օանոթագրություն 17. "Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Պետական արժեթղթեր	30/06/2019	31/12/2018
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	2,795,118	1,173,720
Պետական գանձապետական պարտատոմսերի պահուստ		
Ընդամենը	2,795,118	1,173,720

Հազ. դրամ

ՀՀ նպատակային արժեթղթեր	30/06/2019		31/12/2018	
	ցուցակված	յցուցակված	ցուցակված	յցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	780,491		1,034,529	
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		83,971		83,971
Ընդամենը ՀՀ նպատակային արժեթղթեր	780,491	83,971	1,034,529	83,971
ՀՀ նպատակային արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)				
Չուտ ներդրումներ ՀՀ նպատակային արժեթղթերում ներդրումներ	780,491	83,971	1,034,529	83,971

Հազ. դրամ

Այլ երկրների նպատակային արժեթղթեր	30/06/2019		31/12/2018	
	ցուցակված	յցուցակված	ցուցակված	յցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		5,856		5,798
Ընդամենը այլ երկրների նպատակային արժեթղթեր	-	5,856	-	5,798
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	3,575,609	89,827	2,208,249	89,769

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 30.06.2019թ.-ի դրությամբ

Հազ. դրամ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակցության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	5,856	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	60,716	6.20
ԱՔՌԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
Ընդամենը				89,827	

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեգրվման գծով պահուստի գումարը:

Օանոթագրություն 17.1 "Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր"

Հազ. դրամ

	30/06/2019	31/12/2018
Ակտիվ		
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	23,991,435	21,400,762
Այդ թվում		
Սեփական գրավադրված արժեթղթեր	19,393,485	17,454,208
Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր	3,872,756	3,946,554
Գրավադրված արժեթղթերի պահուստ		
Ընդամենը	19,393,485	17,454,208
Ռեպո համաձայնագրով ներգրավված միջոցներ	22,274,473	20,519,048

Օանոթագրություն 18. "Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ"

	30/06/2019	31/12/2018
ՀՀ բանկեր		
Ընդամենը	-	-

Օանոթագրություն 19. "Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"

Հոդվածի անվանումը	Հոդ, շեքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	7,385,387	2,983,545	711,497	2,345,403	676,494	377,404	14,479,730
Ավելացում	81	190,891	9,294	72,934	207,791	77,308	558,299
Օտարում	(299,185)	(1,049)	(34,123)	(5,511)			(339,868)
Դուրս գրում		(8,044)		(133,171)			(141,215)
Վերախմբավորում	884,293	41,264		(37,626)	(884,226)		3,705
Վերագնահատում*	485,617						485,617
Օտարում (վերագնահատ*)	(31,014)						(31,014)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում	(151,505)						(151,505)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում (վերագնահատումից)	(300,847)						(300,847)
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2019	7,972,827	3,206,607	686,668	2,242,029	59	454,712	14,562,902
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	468,449	1,881,819	271,682	1,435,171	-	91,754	4,148,875
Ավելացում	97,406	121,121	43,196	91,570		11,211	364,504
Օտարում	(13,340)	(1,050)	(19,428)	(4,992)			(38,810)
Վերախմբավորում	3			3,704			3,707
Օտարում (վերագնահատ*)	(1,407)						(1,407)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում	(151,504)	(7,751)		(128,889)			(288,144)
Ամորտիզացիայի դուրսգրում (վերագնահատումից)	(300,847)						(300,847)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2019	98,760	1,994,139	295,450	1,396,564	-	102,965	3,887,878
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	7,874,067	1,212,468	391,218	845,465	59	351,747	10,675,024
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,916,938	1,101,726	439,815	910,232	676,494	285,650	10,330,855

Հիմնական միջոցների վերագնահատումը կատարվել է անկախ գնահատողի կողմից համաձայն շուկայական և եկամտային մոտեցումների: Վերագնահատումից աճը վերագրվել է սեփական կապիտալի վերագնահատման պահուստին :

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	293,918	392,213	180	29,771	-	716,082
Ավելացում	3,684	45,218	26	781		49,709
Վերախմբավորում		(26,920)				(26,920)
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2019	297,602	410,511	206	30,552	-	738,871
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2018	53,817	140,544	53	15,075	-	209,489
Ավելացում	12,895	19,109	8	1,528		33,540
Օտարում						-
Վերախմբավորում	(7)			8		1
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30/06/2019	66,705	159,653	61	16,611	-	243,030
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	230,897	250,858	145	13,941	-	495,841
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	240,101	251,669	127	14,696	-	506,593

30.06.2019թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր» ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

Ծանոթագրություն 21. "Այլ ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	30/06/2019	31/12/2018
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	74,223	78,470
Ընդամենը	74,223	78,470
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(6,797)	(805)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	67,426	77,665
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	77	65
Ղեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	155	37
Կանխավճարներ մատակարարներին	424,412	626,051
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	2,565	1,600
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	41,143	60,341
Ընդամենը	468,352	688,094
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(4,684)	(6,881)
Ընդամենը	463,668	681,213
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	228,217	373,018
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ		
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	238,219	133,223
Այլ ակտիվներ	49,155	63,975
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(4,714)	(3,532)
Ընդամենը	510,877	566,684
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,041,971	1,325,562

Ծանոթագրություն 22. "Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	30/06/2019	31/12/2018
ՀՀ բանկերի	1,726	1,749
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	6,665	6,944
Հաշվեցրված տոկոսներ		
Ընդամենը	8,391	8,693
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	6,203,124	12,875,437
Այլ	17,305	1,742
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	1,326,572	1,235,563
Այլ	20,487	67,268
Հաշվեցրված տոկոսներ	41,584	44,626
Ընդամենը	7,609,072	14,224,636
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	1,402,732	1,076,850
Վարկեր և ավանդներ	22,136,474	18,060,114
Այլ	41,504	47,876
Հաշվեցրված տոկոսներ	703,627	667,622
Ընդամենը	24,284,337	19,852,462
Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	31,901,800	34,085,791

Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված վարկեր	Մրցագիր	Արժույթ	Ժամկետ	31/03/2019	Արժույթ	Ժամկետ	31/12/2018
Ասիական Ջարգացման Բանկ	ADB/TFP/RCA	USD	1 տարուց պակաս	1,142,151	USD	1 տարուց պակաս	1,462,058
Բլյուօչյարդ	BlueOrchard/MSE	USD	1-3 տարի	401,233	USD	1-3 տարի	812,081
Դեզ	DEG/SME	USD	1-7 տարի	4,907,024			4,966,974
Վերականգնման և Ջարգացման Եվրոպական Բանկ	EBRD/WB	AMD	1-5 տարի	5,806,040			962,371
Ի Էֆ Էյ Ֆայնենշլ Ինսթիթյուշն Դեթ Ֆանդ	EFA_FIDF/SME	USD	1-3 տարի	1,185,416			1,201,566
Ֆինենտիկ Էս Սի Էյ	FINSCAMSE	USD	1-3 տարի	477,546			483,327
Գլոբալ Ինֆիբրո Ինվեստմենտս	GLI/IME	USD	1-3 տարի	2,385,451	USD	1-3 տարի	2,406,903
Գլոբալ Ինֆիբրո Ինվեստմենտս	GLI/IME	USD	1-4 տարի	1,446,309	USD	1-4 տարի	1,470,077
ՋիԷԼԷՍ ՕԼԹԵՐՆԵԹԻՎ ԻՆՎԵՍՏՄԵՆՏՍ - ՄԻԿՐՖԻՆԱՆՍԱՅԻՆՆԵՐ	GLS_AI_MFF/ME	USD	1-4 տարի	484,601	USD	1-3 տարի	491,100
Ինկոֆին Ինվեսթմենթ Սենթրմենթ	INCOFINCVBAMSE	USD	1-4 տարի	4,780,390	USD	1-4 տարի	4,841,134
Ինկոֆին Ինվեսթմենթ Սենթրմենթ	INCOFINCVBAMSE	USD	1-4 տարի	1,469,362	USD	1-2 տարի	
Դոկտրինալ Զարգացման Բանկ	tunderLA.FMO	USD	1-5 տարի	4,791,543			
ՄԻԿՐՈ ՓՈԹՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅԻՉ ԲՈՆԴՉ ԷՍ ԷՅ		USD	1-3 տարի		USD	1-3 տարի	1,523,831
ՄԻԿՐՈ ՓՈԹՐ և ՄԻՋԻՆ ԷՆԹԵՐՓՐԱՅԻՉ ԲՈՆԴՉ ԷՍ ԷՅ	MSMEBondsSA/MSME	USD	1-4 տարի				899,136
Սինբիոտիկա-ԷսԲի IV Սայկլոֆայնդն Ֆանդ	SICAV-SIF/ME1	AMD	1-4 տարի	2,034,505	AMD	1-4 տարի	2,031,307
Սինբիոտիկա-Գլոբալ Ֆայնենշլ Ինվեսթմենթ Ֆանդ	SICAV-SIF/ME2	AMD	1-4 տարի	508,627	AMD	1-4 տարի	507,826
Ընդամենը				31,820,198			24,059,890

Տանօթագրություն 22.2 ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

Մրցագիր	30.06.2019		31/12/2018	
	Վարկավորման գումար	Հաշվեկրկն տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեկրկն տոկոս
"Կանանց ձեռներեցության ոլորտի աջակցման և զարգացման" վարկային ծրագիր	341,876	703		
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	5,661,611	13,984	5,684,752	15,325
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի զարգացում" ծրագիր	164,071	661	295,655	1,252
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր	75,968	860	32,548	470
Այլ				
Ընդամենը	6,243,526	16,208	6,012,955	17,047

Տանօթագրություն 22.3 Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրեր	30/06/2019	31/12/2018
Հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	22,274,376	20,166,042
Հետգնման պայմանագրեր հաճախորդների հետ		353,006
Ընդամենը	22,274,376	20,519,048

Ծանոթագրություն 23. "Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/06/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	16,001,142	18,345,584
Ժամկետային ավանդներ	6,182,278	4,375,585
Այլ	762,139	305,499
Հաշվարկված տոկոսներ	236,167	148,719
Ընդամենը	23,181,726	23,175,387

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	30/06/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	278,417	470,687
Այլ	116	222
Հաշվարկված տոկոսներ	52	20
Ընդամենը	278,585	470,929

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	30/06/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	757,177	564,501
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Այլ	9,705	7,487
Հաշվարկված տոկոսներ	-	19
Ընդամենը	766,882	572,007

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/06/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	16,603,533	18,123,242
Ժամկետային ավանդներ	53,224,394	47,735,780
Այլ	760,564	512,359
Հաշվարկված տոկոսներ	919,864	710,712
Ընդամենը	71,508,355	67,082,093

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	30/06/2019	31/12/2018
Ընթացիկ հաշիվներ	861,922	830,005
Ժամկետային ավանդներ	3,696,277	3,630,299
Այլ	113,054	37,166
Հաշվարկված տոկոսներ	49,041	30,882
Ընդամենը	4,720,294	4,528,352

Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	100,455,842	95,828,768
--	--------------------	-------------------

30.06.2019թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 1.973.113 հազ. ՀՀ դրամ
 30.06.2019թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից սառեցված գումար 601.644 հազ. դրամ:

Ծանոթագրություն 23.1 "Ստորադաս փոխառություն"

Բանկը 30.06.2019 թ դրությամբ ներգրաված ստորադաս փոխառություն չունի

Ծանոթագրություն 24. "Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր"

	30/06/2019	31/12/2018
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	4,310,763	2,060,960
Ընդամենը	4,310,763	2,060,960

Ծանոթագրություն 25. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	30/06/2019	31/12/2018
Ածանցյալ գործիքներ		
Սվովի	13,017	
Ֆորվարդ		
այլ		
Ընդամենը	13,017	-

Ծանոթագրություն 26. "Վճարվելիք գումարներ"

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	30/06/2019	31/12/2018
Շահաբաժիններ	634,034	235,498
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	51,419	44,882
Ընդամենը	685,453	280,380

Ծանոթագրություն 27. "Այլ պարտավորություններ"

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	30/06/2019	31/12/2018
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	62,683	51,610
ԱԱՀ-ի գծով	3,135	1,740
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	122,057	198,582
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	844,097	669,236
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	60,581	61,540
Այլ պարտավորություններ	147,048	243,560
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	1,239,601	1,226,268

Ծանոթագրություն 28. "Կանոնադրական կապիտալ"

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 25,635,343 հազ. դրամ, այն ներառում է 1,852,533 հատ սովորական բաժնետոմս 10400 դրամ անվանական արժեքով և 424,600 հատ արտոնյալ բաժնետոմս 15,000 դրամ անվանական արժեքով: Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ նշանակալից մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուրբհայան Սարիբեկ Այբերտի	5,457,078	28.32%	
Սուրբհայան Խաչատուր Այբերտի	3,138,533	16.29%	
Սուրբհայան Էդուարդ Այբերտի	2,053,158	10.66%	
Սուրբհայան Ռոբերտ Այբերտի	3,248,658	16.86%	

Արտոնյալ բաժնետոմս ունեցող բաժնետերերն իրավունք ունենալու մասնակցել Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովին՝ իրենց պատկանող արտոնյալ բաժնետոմսերի քանակին և անվանական արժեքին համապատասխան ձայների քանակով՝ օրենքով և բանկի կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում:
բ/ ստանալ եռամսյակային վճարներ(շահութաբաժիններ),գ/ ստանալ Բանկի գործունեության վերաբերյալ օրենքով սահմանված ցանկացած տեղեկատվություն,
դ/ ստանալ Բանկի գույքի իր հասանելիք մասը Բանկի լուծարման դեպքում:

Ծանոթագրություն 29. "Մեփական կապիտալի այլ տարրեր"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. "Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 30.06.2019թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում: Բանկի հարկային պարտավորությունները 30.06.2019թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները
Հազ. դրամ

	30/06/2019	31/12/2018
Զօգտագործված վարկային գծեր	8,657,854	17,900,458
Տրամադրված երաշխիքներ	5,481,887	3,599,016
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(59,554)	(61,891)

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ. դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթի համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		683,658
1-5 տարի		2,266,972
5 տարուց ավելի		135,559
Ընդամենը	0	3,086,189

Ծանոթագրություն 31. "Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ"

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի ղեկավարամենտի, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Բանկի հետ կապված կողմերին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	30/06/2019	31/12/2018
Բանկի բաժնետեր	1,212,662	2,664,389
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	129,482	138,134
Ֆինանսական կազմակերպություն	-	67,482
Ընդամենը	1,342,144	2,870,005
Տոկոսային եկամուտ	71,874	298,477

Բանկի հետ կապված կողմերից ներգրավված միջոցներ	30/06/2019	31/12/2018
Բանկի բաժնետեր	494,348	4,059,544
Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	84,252	446,312
Ֆինանսական կազմակերպություն	175,166	177,455
Ընդամենը	753,766	4,683,311
Տոկոսային ծախս	16,171	597,568

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	30/06/2019	31/12/2018
Բանկի խորհրդին	101,221	102,089
Աշխատավարձ	101,221	102,089
Պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին	172,557	140,532
Աշխատավարձ	172,557	140,532
Պարգևատրում		
Բանկի ներքին աուդիտին	44,503	41,781
Աշխատավարձ	44,503	41,481
Պարգևատրում		300
Ընդամենը	318,281	284,402

1)Վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) Վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Չուգակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մողեցների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումս վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկի վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկատուի սննկացման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թուլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- ✓ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ✓ ըստ տարածաշրջանի,
- ✓ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ✓ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ✓ ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

30/06/2019					Հազ. դրամ
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԳ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԳ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	33,789,692	308,267	851,632	95,132	35,044,724
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	98,566				98,566
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	12,061,827	151,375	204,558	2,909	12,420,669
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	5,521,355				5,521,355
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ					-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	147,761,426	31,703	52,850		147,845,979
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սպիտակ արժեքներ	3,659,580		5,856		3,665,436
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	19,393,485				19,393,485
Այլ ակտիվներ	72,144		1,100		73,244
Ընդամենը ակտիվներ	222,830,044	491,345	1,115,997	98,041	224,535,427

31.12.2018					Հազ. դրամ
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԳ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԳ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	35,483,934	591,436	1,936,668	146,007	38,158,045
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	10,758,103	1,908,354	500,741	8,752	13,175,950
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	3,882,703				3,882,703
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	17,468				17,468
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	133,520,756	32,141	76,878		133,629,775
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեքներ	19,746,428		5,798		19,752,226
Այլ ակտիվներ	128,207		1,173		129,380
Ընդամենը ակտիվներ	203,537,599	2,531,931	2,521,258	154,759	208,745,547

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

ՀՀ մարզեր	Հազ. դրամ	
	30/06/2019	31/12/2018
Երևան	101,883,239	96,700,731
Կոտայք	10,560,594	7,759,921
Լոռի	6,889,970	6,261,967
Գեղարթունիք	5,101,838	4,658,632
Շիրակ	5,063,122	4,127,286
Արմավիր	4,626,696	3,589,993
Արարատ	4,508,108	3,349,154
Սյունիք	3,347,147	2,427,589
Արցախ	2,156,705	1,658,197
Արագածոտն	1,546,502	1,294,250
Վայոց Ձոր	1,127,297	956,980
Տավուշ	1,034,761	845,075
Ընդամենը	147,845,979	133,629,775

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

2) Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 30.06.2019թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 8.12%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 30.06.2019թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 149,354,202 հազ. դրամ: Փուլ 2, փուլ 3 գնացած վարկերի ծավալը 30.06.2019թ-ի դրությամբ կազմել է 321.110 հազ. դրամ:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին:

5) 2019թ II եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 205,843,703 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 73,546,775 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2019թ II եռամսյակում կազմել է 14,947,486 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 20,389,647 հազ. դրամ:

6) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են զանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշիռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները՝ իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամադրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

0

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը՝ նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Շուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժույթային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժույթային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժույթային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժույթային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժույթային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժույթային դիրքերի և արտարժույթային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նազ. դրամ									
	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համախառն VAR
2019թ. I եռ.	1,340.36	95.29	180.75	112.37	28.04	1.97	873.82	173.90	53.84	1,719.71
2019թ. II եռ.	1,644.49	194.49	212.94	92.24	39.10	1.89	1,015.46	230.03	15.24	2,128.44
աճ/նվազում	304.13	99.20	32.19	-20.13	11.06	-0.08	141.64	56.14	-38.60	408.73

Ներկայացվում է բանկի արտադրույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

30/06/2019

	Նազ. դրամ					
	ՀՀ դրամ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և որանց համարժեքներ	17,057,403	8,313,441	8,455,052	1,135,376	83,452	35,044,724
Թանկարժեք միտակերի բանկային տնտեսարտացված ձուլակտորներ և հուշատույններ	443				98,123	98,566
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,619,871	4,281,727	5,224,103	294,968		12,420,669
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	5,076,557	444,798				5,521,355
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	82,314,732	55,470,466	10,029,512	31,269		147,845,979
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանվող ֆին. ակտիվներ	3,092,541	518,193	54,702			3,665,436
Հետգնման պայմանագրով գրավարկված արժեքներ	19,393,485					19,393,485
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		471,969				471,969
Այլ ակտիվներ	62,063	6,951	3,547	5	678	73,244
Ընդամենը ակտիվներ	129,617,095	69,507,645	23,766,916	1,481,618	182,253	224,535,427
Պարտավորություններ						
Պատասխանումներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	17,288,008	11,456,328	3,114,878	42,063	523	31,901,800
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	8,251,288	23,568,910				31,820,198
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր և ավանդներ	6,290,725					6,290,725
Հետգնման պայմանագրեր	22,083,250	191,126				22,274,376
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	47,327,336	44,578,679	6,862,413	1,640,257	47,157	100,455,842
Ընթացիկ հարկի ձեռք բերած պարտավորություններ	144,496					144,496
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	587,886	3,722,877				4,310,763
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ	13,017					13,017
Վճարված և անվճարված	685,453					685,453
Վճարված և անվճարված հարկեր և պարտավորություններ	808,995					808,995
Պահուստներ	59,554					59,554
Այլ պարտավորություններ	1,115,011	25,685	2,296	96,560	49	1,239,801
Ընդամենը պարտավորություններ	104,655,009	83,543,805	9,979,587	1,778,880	47,729	200,004,810
Հաշվեկշռային բաց դիրք	24,962,086	(14,036,060)	13,787,329	(317,262)	134,524	24,530,617
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ						
Համախառն մարվող արժույթային անանցյալներ		13,654,957	(13,851,345)	286,419	(103,048)	(13,017)
Զուտ դիրք	24,962,086	(381,103)	(64,016)	(30,843)	31,476	24,517,600

31/12/2018

	Նազ. դրամ					
	ՀՀ դրամ	USD	EUR	RUB	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և որանց համարժեքներ	19,409,916	7,288,803	10,096,619	1,295,801	66,906	38,158,045
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	2,142,576	9,176,666	1,404,248	452,424	36	13,175,950
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	3,681,119	201,584				3,882,703
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	71,471,900	56,944,494	5,196,546	16,835		133,629,775
Հետգնման պայմանագրով գրավարկված արժեթղթեր	19,131,502	620,724				19,752,226
Այլ ակտիվներ	122,879	3,108	3,373	20		126,380
Այլ ակտիվներ	115,959,892	74,235,379	16,700,786	1,785,080	66,942	208,728,079
Պարտավորություններ						
Պատասխանումներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	13,809,185	16,449,077	3,677,240	149,094	1,195	34,085,791
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	3,333,997	20,725,693				24,059,690
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր և ավանդներ	6,055,317					6,055,317
Հետգնման պայմանագրեր	20,204,342	314,706				20,519,048
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	46,307,832	42,176,826	5,826,961	1,488,309	28,840	95,828,768
Մտնող և փոխառություններ	705,853	2,676,296				3,382,149
Ընթացիկ հարկի ձեռք բերած պարտավորություններ	273,836					273,836
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	102,880	1,958,080				2,060,960
Վճարված և անվճարված	280,380					280,380
Վճարված և անվճարված հարկեր և պարտավորություններ	849,982					849,982
Պահուստներ	61,891					61,891
Այլ պարտավորություններ	322,484	181,064	26,605	55,327		585,480
Այլ պարտավորություններ	92,307,979	84,481,742	9,530,806	1,692,730	30,035	188,043,292
Հաշվեկշռային բաց դիրք	23,651,913	(10,246,363)	7,169,980	72,350	36,907	20,684,787
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություններ						
Համախառն մարվող արժույթային անանցյալներ	(2,040,328)	9,400,298	(7,364,942)	145,120	(122,680)	17,468
Բաց դիրք	21,611,585	(646,065)	(194,962)	217,470	(85,773)	20,702,255

* "I" խմբի արտադրույթի՝ կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

** "II" խմբի արտադրույթի՝ կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, KZT, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրհամ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսբալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2019թ. II եռամսյակի միջին կուտակային դիսբալանսը (տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը) դրական է՝ 17,855,840 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 19,441,662 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով նվազելով 1,585,822 հազ. դրամով կամ 8.2%-ով, այսինքն՝ բանկը միջին հաշվով 2019թ. II եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսբալանսը 2019թ. II եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով աճել է 3,083,867 հազ. դրամով կամ 20.9%-ով:

Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2019թ. II եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, նվազել է 3.5 տոկոսային կետով՝ կազմելով 110.9%՝ 2018թ. II եռամսյակի 114.4% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2019թ. II եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 110.9%-ը:

Ակտիվների դուրացիան 2019թ. II եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.579 տարի (2018թ.-ի II եռամսյակի վերջի 1.448 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.131 տարով կամ 9.0%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.525 տարի) նշված ցուցանիշն աճել է 0.054 տարով կամ 3.5%-ով:

Պարտավորությունների դուրացիան 2019թ. II եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.902 տարի (2018թ.-ի II եռամսյակի վերջի 0.869 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.033 տարով կամ 3.8%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.847) նշված ցուցանիշն աճել է 0.055 տարով կամ 6.5%-ով:

Դյուրացիայի ճեղքվածքը 2019թ. II եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.783 (2018թ.-ի II եռամսյակի վերջի 0.693-ի դիմաց)՝ աճելով 0.090-ով կամ 13.0%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.774) նշված ցուցանիշն աճել է 0.009-ով կամ 1.2%-ով:

**Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
30.06.2019թ.**

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, - վարկեր												
Ընդամենը	-	-	-	7,485,051	-	5,794,667	-	2,386,650	-	2,440,350	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(7,485,051)	-	(5,794,667)	-	(2,386,650)	-	(2,440,350)	-	-

31/12/2018

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը												
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում												
- վարկեր				10,101,728		4,231,924		101,104				
Ընդամենը	-	-	-	10,101,728	-	4,231,924	-	101,104	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	(10,101,728)	-	(4,231,924)	-	(101,104)	-	-	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 30/06/2019թ.		Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2018թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում			4.60	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	7.0	1.4	7.70	2.60
- միջբանկային վարկեր	6.1	1.8	0.00	2.60
- միջբանկային ռեառ	6.4		6.70	0.00
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	10.7	6.8	12.05	6.24
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	13.0	8.7	11.50	5.60
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	7.6	5.2	7.90	4.80
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	5.6	3.6	5.09	3.80

3) մոդելների նկարագրությունը
Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այսուհետ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մոդելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ ելնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելի" ("GAP մոդել") և "Դյուրացիայի մոդելի" կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել արտարժույթի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մոդելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքներով,
2. տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է "Ճեղքվածքի հարաբերակցություն" ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մոդելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մոդելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույքների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխվող տոկոսադրույքների տատանումները և դիմամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույքների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մոդելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որևէ բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես սովորյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործռններով (սովյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

- Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.
- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դիմամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության
  - ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
  - ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
  - ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիվերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
  - ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կոռուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճշգրտվածքների մեթոդը, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ

5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճշգրտվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճշգրտվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

3) իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի գնահատում:

2019թ II եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային և ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 13.5 և 5.0 տոկոսային կետով, իսկ մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիության ցուցանիշն աճել է 4.7 տոկոսային կետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան		Յուրմանր մնացել է							Հազ. դրամ	
Հաշվետու ժամանակաշրջան		Յուրմանր մնացել է							Հազ. դրամ	
Հողվածի անվանումը		Չալախտող	Մարմանը մնացել է	Մարմանը մնացել է	Մարմանը մնացել է	Մարմանը մնացել է	Մարմանը մնացել է	Մարմանը մնացել է	Անժամկետ	Շեղումներ
		ժամկետային	ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ		-	-	35,044,580	144	-	-	-	-	35,044,724
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձևակերպումներ և հուշադրամներ		-	-	98,566	-	-	-	-	-	98,566
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		-	-	66,468	3,032,818	5,960,221	-	2,439,789	-	12,420,669
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		-	-	-	5,521,354	-	-	-	-	5,521,354
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Անորոշիցացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		-	-	-	-	-	-	471,969	-	471,969
Հաճախորդներին տրված անորոշիցացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ		346	387,247	-	16,008,717	10,945,057	19,522,534	72,962,345	28,019,733	147,845,979
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		-	-	-	2,921	186,660	1,028	1,769,555	1,615,445	3,665,435
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր		-	-	-	19,393,487	-	-	-	-	19,393,487
Այլ պահանջներ		1,188	-	-	71,645	-	-	-	411	73,244
Ընդամենը		1,534	387,247	35,209,614	44,031,086	17,091,938	19,523,562	77,643,658	29,635,589	1,011,199
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			274,625	17,052,232	7,846,429	8,368,939	8,323,809	35,828,590	15,591,013	129,637
II խմբի արտարժույթով				1,159,313	314,191	1,629	3,343	24,582		1,503,058
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				154,825						154,825
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով		1,188	269,193	35,054,786	41,230,131	16,208,515	17,875,839	75,114,108	29,596,651	215,350,411
Անտոկոս		346	118,054	3	2,800,955	883,423	1,647,723	2,529,550	38,938	9,030,191
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		-	-	1,493,549	1,977,867	12,030,723	2,279,491	10,479,738	3,640,428	31,901,796
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավելի		-	-	-	587,952	5,790,358	615,984	23,872,229	953,676	31,820,199
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր		-	-	30,992	7,032	89,569	80,394	6,065,234	17,503	6,290,724
Հետգնման պայմանագրեր		-	-	-	22,274,377	-	-	-	-	22,274,377
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		-	-	36,099,255	15,048,230	12,279,052	21,407,842	13,438,809	2,182,654	100,455,842
Մտորադաս փոխառություն		-	-	-	-	-	-	-	-	-
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր		-	-	-	32,557	17,080	1,053,621	3,207,505	-	4,310,763
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		-	-	-	-	-	144,496	-	-	144,496
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն		-	-	-	13,017	-	-	-	-	13,017
Վճարվելիք գումարներ		-	-	-	620,452	65,000	-	-	-	685,452
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		-	-	-	-	-	808,985	-	-	808,985
Պահուստներ		-	-	-	59,554	-	-	-	-	59,554
Այլ պարտավորություններ		-	-	1,032,900	202,221	253	4,203	24	-	1,239,601
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		-	-	-	1,306,212	1,764,158	2,144,421	8,924,950	-	14,139,741
Ընդամենը		-	-	38,656,696	42,162,028	32,053,273	29,593,058	69,195,994	6,794,261	218,455,310
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով				14,847,857	9,782,523	21,762,554	14,625,919	29,474,772	3,075,291	93,568,916
II խմբի արտարժույթով				515,134	518,373	392,347	186,925	168,106		1,780,885
Այդ թվում՝										
"Խոշոր" պարտավորություններ					15,047,193	90,429	80,394	6,083,702		21,301,718
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					328,334	2,265,864	318,483	14,240,067	953,676	18,106,424
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով				10,361,453	38,493,662	27,130,593	24,760,685	42,655,604	5,840,104	149,242,101
Անտոկոս				28,295,243	3,340,032	2,656,816	4,513,890	12,300,323	481	51,106,785
Զուտ իրացվելիության ձեռքբերում		1,534	387,247	(3,447,082)	1,869,058	(14,961,335)	(10,069,496)	8,447,664	22,841,328	1,011,199
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով		-	274,625	2,204,375	(1,936,094)	(13,393,615)	(6,302,110)	6,353,818	12,515,722	129,637
II խմբի արտարժույթով		-	-	644,179	(204,182)	(390,718)	(183,582)	(143,524)	-	(277,827)
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար		-	-	154,825	(328,334)	(2,265,864)	(318,483)	(14,240,067)	(953,676)	(17,951,599)
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար		1,188	269,193	24,693,333	2,736,469	(10,922,078)	(6,884,848)	32,458,504	23,756,547	66,108,310

Կուտակային իրազվելության ճեղքվածք	1,534	388,781	(3,058,301)	(1,189,243)	(16,150,578)	(26,220,074)	(17,772,410)	5,068,918	6,080,117	
--	--------------	----------------	--------------------	--------------------	---------------------	---------------------	---------------------	------------------	------------------	--

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան		31/12/2018							Հազ. դրամ	
Հոդվածի անվանումը		Զաշխատող	Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը	
		Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի	
Ղրամական միջոցներ և դրանց համաժեքներ				36,186,028	1,972,017					38,158,045
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտրոններ և հուշադրամներ		-	-	116,058	-	-	-	-	-	116,058
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ					6,834,632	1,466,421	183,134	2,721,169	161,083	13,175,950
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		-	-		3,882,703					3,882,703
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ					17,468					17,468
Հաճախորդներին տրված անորոշացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ		222,871	237,497		15,017,474	16,373,027	16,216,225	61,368,037	24,194,644	133,629,775
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանվող ֆինանսական ակտիվներ					100,252	211,678	182,010	1,173,276	541,034	89,768
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր					17,454,208					17,454,208
Այլ պահանջներ		13	-		73,657	3,295		217	483	77,665
Ընդամենը										
Այդ թվում՝		222,884	237,497	36,302,086	45,352,411	18,054,421	16,581,369	65,262,699	24,897,244	1,899,279
I խմբի արտաժողով										
II խմբի արտաժողով		261,867	161,993	17,457,903	11,910,661	9,700,299	6,416,475	31,518,834	13,988,182	208,462
Այդ թվում՝		-	-	1,308,814	293,540	626	1,337	14,141	-	3,021
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիրմային տոկոսադրույքներով				540,056						540,056
Անտոկոս		222,871	237,497	220,981	43,959,434	18,031,637	16,539,184	64,995,842	24,761,029	1,806,490
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ		13	-	35,541,049	1,392,977	22,784	42,185	266,857	136,215	92,789
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		-	-	1,197,678	5,851,180	4,309,846	12,386,214	8,232,128	2,108,747	34,085,793
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և այլ		-	-	349,797	3,177,574	3,177,574	6,068,147	13,013,362	1,450,809	24,059,689
ՀՀ Կենտրոնական Բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր		-	-	25,315	5,275	70,255	58,484	5,895,988		6,055,317
Հետգնման պայմանագրեր		-	-		20,519,048					20,519,048
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		-	-	39,161,057	12,396,868	9,848,257	20,463,896	11,830,458	2,128,232	95,828,768
Արտադրամ փոխառություն					21,725				3,360,424	3,382,149
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն				273,836						273,836
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր				26,421				2,034,539		2,060,960
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն										-
Վճարվելիք գումարներ				280,380						280,380
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ				849,982						849,982
Պահուստներ		-	-	61,891						61,891
Այլ պարտավորություններ		-	-	961,140	258,870	518	5,740	-	-	1,226,268
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ					5,508,107	700,529	6,721,642	8,569,195		21,499,473
Ընդամենը		-	-	42,837,700	44,910,870	18,106,979	45,704,123	49,575,670	9,048,212	210,183,554
I խմբի արտաժողով										-
II խմբի արտաժողով		-	-	15,004,087	12,446,325	10,060,828	26,980,803	23,221,052	6,195,894	93,908,989
"Խոշոր" պարտավորություններ		-	-	503,572	424,683	248,615	436,718	81,313	-	1,694,901
Այդ թվում՝				13812688		72,275	5,955,780			19,840,743
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										-
Ֆիրմային տոկոսադրույքներով				10101728	4,231,924	101,104				14,434,756
Անտոկոս		-	-	10,764,668	37,412,330	20,193,520	45,916,216	29,443,922	7,597,403	162,595,601
Զուտ իրազվելիության ճեղքվածք		-	-	32,818,160	327,416	1,881	5,740	-	-	33,153,197
Այդ թվում՝		222,884	237,497	(6,535,614)	441,541	(52,558)	(29,122,754)	15,687,029	15,849,032	1,899,279
I խմբի արտաժողով										-
II խմբի արտաժողով		261,867	161,993	2,453,816	(535,664)	(360,529)	(20,564,328)	8,297,782	7,792,288	208,462
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար		-	-	805,242	(131,143)	(247,989)	(435,381)	(67,172)	-	3,021
Ֆիրմային տոկոսադրույքների համար		-	-	(9,561,672)	(4,231,924)	(101,104)	-	-	-	(13,894,700)
Կուտակային իրազվելության ճեղքվածք		222,871	237,497	(10,543,687)	6,547,104	(2,161,883)	(29,377,032)	35,551,920	17,163,626	1,806,490
Կուտակային իրազվելության ճեղքվածք		222,884	460,381	(6,075,233)	(5,633,692)	(5,686,250)	(34,809,004)	(19,121,975)	(3,272,943)	(1,373,664)

Ծանոթագրություն 33. "Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն"

Բանկում առկա չեն կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12 % ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

	Հազ դրամ	
	30.06.2019	31.12.2018
Կանոնադրական կապիտալ	25,635,343	22,266,343
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս		
Պահուստներ	7,553,212	7,374,540
Գլխավոր պահուստ	3,105,000	3,000,000
Վերագնահատման պահուստներ	4,448,212	4,374,540
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	4,449,461	3,550,947
Ընդամենը կապիտալ	37,638,016	33,191,830

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

2019թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	26,906,529	6,490,827	33,397,356	200,970,617	2,619,987	14.99	12
Փետրվար	27,000,876	6,639,226	33,640,102	205,658,127	2,607,664	14.79	12
Մարտ	27,492,103	6,412,428	33,904,531	198,991,611	2,842,016	15.23	12
Ապրիլ	29,302,537	5,485,391	34,787,928	204,535,057	3,161,462	15.07	12
Մայիս	29,498,890	5,544,102	35,042,992	209,511,352	3,006,944	14.94	12
Հունիս	29,440,126	5,232,053	34,672,179	214,690,443	3,068,754	14.43	12

2018թ.	Նորմատիվների հաշվարկին մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն.ռիսկ	համարժեք.Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	22,237,931	8,895,172	31,133,103	162,604,603	2,964,793	16.62	12
Փետրվար	22,372,558	8,949,023	31,321,581	164,993,021	2,881,752	16.57	12
Մարտ	22,394,302	8,957,721	31,352,023	167,283,611	2,932,572	16.35	12
Ապրիլ	22,477,933	8,991,173	31,469,106	171,626,878	3,114,747	15.93	12
Մայիս	22,564,866	9,025,947	31,590,813	1,775,993,409	2,895,764	1.75	12
Հունիս	24,486,179	8,024,985	32,511,164	178,105,489	2,931,788	16.05	12
Հուլիս	25,608,927	7,454,226	33,063,153	176,320,294	2,947,230	16.46	12
Օգոստոս	25,832,738	7,611,498	33,444,236	177,374,129	2,849,681	16.63	12
Սեպտեմբեր	25,916,416	7,386,936	33,303,352	182,523,604	2,664,827	16.27	12
Հոկտեմբեր	25,965,103	7,455,384	33,420,487	187,015,180	2,647,373	15.98	12
Նոյեմբեր	26,177,739	7,361,071	33,538,810	190,171,448	2,537,621	15.87	12
Դեկտեմբեր	26,735,335	6,758,956	33,494,291	196,080,641	2,554,422	15.41	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

Հազ դրամ

30.06.2019թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Համաձայն ՀՀ ԿԲ-ի պայմանական պարտավորությունները	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	64,157,261	217,366		-
10%	5,262,248			526,225
20%	1,349,616			269,923
30%	236,850			71,055
35%	4,078,767			1,427,568
50%	914,688			457,344
75%	1,437,500			1,078,125
100%	89,664,950	4,858,516		94,523,466
110%				-
150%	73,696,774	4,719,727	213,415	117,944,874
Ընդամենը	240,798,654	9,795,609	213,415	216,298,580

31.12.2018թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	65,560,897	234,483		-
10%	3,812,100			381,210
20%	967,429			193,486
30%	310,033		30,728	102,228
35%	3,114,295			1,090,003
50%	1,949,936			974,968
75%	1,477,748			1,108,311
100%	89,319,445	4,762,189		94,081,634
110%				-
150%	60,349,814	5,799,547	145,407	99,442,152
Ընդամենը	226,861,697	10,796,219	145,407	197,373,992

Ծանոթագրություն 34. "Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք"

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՄ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագել և պատրաստակամ կողմերի միջև "պարզած ձեռքի հեռավորության" գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

30.06.19թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխատվություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառում, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն զեղչի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

30.06.19թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. "Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 36. "Ապաճանաչում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 37. "Գրավադրված ակտիվներ"

30.06.19թ. դրությամբ բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի :

Ծանոթագրություն 38. "Ընդունված գրավ"

30.06.2019թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Գրավի տեսակ	30/06/2019		31/12/2018	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	59,525,041	233,226,132	52,110,663	210,104,952
Ավտոմեքենա	1,314,393	5,847,750	1,660,810	6,192,910
Սարքավորում	1,747,709	7,086,596	1,663,811	5,967,455
Պատրաստի արտադրանք	2,342,486	8,257,500	1,181,078	5,188,986
Երաշխավորություն	45,570,043	237,680,632	40,268,615	197,344,316
Դրամական միջոցներ	1,169,665	1,826,855	556,889	964,047
Ոսկյա իրեր	11,119,449	13,486,011	9,417,962	11,398,065
Այլ արժեթղթեր	306,956	708,967	287,512	773,543
Այլ գրավ	14,128,008	24,285,053	15,787,642	22,179,624
Գրավ առկա չէ	12,130,452		12,203,221	
Ընդամենը	149,354,202	532,405,496	135,138,203	460,113,898

Ծանոթագրություն 39 "Պարտավորությունների չկատարում/խախտում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան